

N:o 144.

Af Herr **Severin Axell**: *Om underdånig skrifvelse angående meddelande af undervisning i naturalhistoria i B-liniens 7:de klass.*

Vid sistlidne riksdag tog jag mig friheten att uti motion N:o 115 föreslå aflåtandet af underdånig skrifvelse med anhållan det Kongl. Maj:t täcktes taga i nådigt öfvervägande:

dels huruvida icke naturläran kunde erhålla ytterligare en timme i veckan i elementarläroverkens 4:de och 5:te klasser;

dels huruvida icke undervisning i naturalhistoria bör meddelas i elementarläroverkens högsta klass äfven å latinliniens båda afdelningar.

Det Tillfälliga Utskott, hvartill motionen var remitterad och hvars omsorgsfulla utredning ingen torde vilja förneka, tillstyrkte att motionens förra yrkande skulle afslås, men det senare bifallas. Andra Kammaren antog emellertid båda yrkandena — det förra med 70 ja mot 57 nej, det senare utan votering. Jag tillåter mig derjemte påpeka, att under den lifliga diskussion, som egde rum, flertalet äfven af förslaget motståndare förklarade sig villige att vara med om motionens senare yrkande, hvad B-linien beträffade. Öfver detta ärende fattade Andra Kammaren beslut den 15 Mars.

Kom så motionen till Första Kammarens Tillfälliga Utskott N:o 2, hvilket inlemnade sitt afstyrkande utlåtande den 10 Maj, hvarefter detsamma föredrogs till behandling den 12 samma månad. Under diskussionen yrkade tvenne talare bifall till Andra Kammarens beslut och tvenne afslag, hvilket äfven blef Kammarens beslut utan votering. Man torde vara berättigad till någon förvåning, att sådana yrkanden, hvilka Första Kammaren själf till Kongl. Maj:t framburit och dess förnämsta auktoriteter i skolfrågor väckt och framställt, blefvo så knapp-

händigt affärdade, ehuru Medkammaren gifvit desamma ett snart sagdt enhälligt understöd. Tvenne förklaringsgrunder härtill synas mig förefinnas; den ena att ärendet der blef behandladt först i Riksdagens sista timme, det andra att Utskottets utredning må hända icke var fullt opartisk; så till exempel redogör Utskottet med stor noggrannhet för allt hvad Andra Kammarens Utskott anfört *mot* motionens *förre* del, men refererar icke med ett ord samma Utskotts sakrika bevisning *till förmån* för motionens *senare* del. Ej heller fann Första Kammarens Utskott för godt att skilja mellan motionens yrkande i afseende på A-linien och i afseende på B-linien, utan synes hafva begagnat argument, som blott gälde A-linien, äfven för gendrifvandet af ändringen i fråga om B-linien. Jag skulle icke hafva tillåtit mig nämna detta, om jag icke ansett nödigt visa, att man icke gerna kan fatta Första Kammarens afslag i fjor såsom sannolikt ledande till ett afslag i år, och att jag på denna grund anser mig väl berättigad att förnya min vädjan till Riksdagen.

Då jag emellertid i en annan motion skall hafva äran väcka förslag om en mera genomgripande ombildning af hela vårt elementära undervisningsväsende, vill jag i afvaktan på det mottagande, som från Riksdagens sida kan komma ett sådant förslag till del, för närvarande inskränka mitt yrkande i fråga om undervisningen i naturalhistoria till det minsta möjliga eller till det, som stundens kraf oafvisligen fordrar. Ett ämne, hvilket i likhet med naturalhistorien löper så ögonskenlig fara att trängas öfver höfvan tillbaka, måste anses för ögonblicket räddadt och jemförelsevis tillgodosedt äfven genom en så ringa åtgärd som den, att undervisning deri blir meddelad i B-liniens öfversta klass. Hänvisande till min motion vid förliden riksdag, till Andra Kammarens Tillfälliga Utskotts utlåtande, äfvensom till diskussionen i Andra Kammaren, vill jag endast erinra derom, att behofvet af den åtgärd, jag tar mig friheten föreslå, blifvit erkänt vid *alla de tillfällen*, då komiterade, Utskott, Riksdagen eller Kongl. Maj:t uttalat sig i frågan under det sista årtiondet. Såsom stöd för mitt förslag har jag således att åberopa följande auktoriteter:

- 1870 års Läroverkskomité,
- 1873 „ Kongl. Proposition,
- 1873 „ Särskilda Utskott,
- 1873 „ Första och Andra Kammare och
- 1874 „ Läroverkskomité.

På anförda och åberopade grunder får jag vördsamt föreslå,

att Riksdagen måtte i underdånig skrifvelse anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes taga i öfvervägande, huruvida ej undervisning i naturalhistoria kunde och borde meddelas i B-liniens 7:de klass.

Om remiss till Första Tillfälliga Utskottet anhålles.

Stockholm den 6 Februari 1880.

Severin Axell.